

Nr. 329 din 06 noiembrie 2023

Agencia Relatii Funciare și Cadastru
info@arfc.gov.md
elena.muntean@arfc.gov.md

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional geografic de stat la nivel local pentru autoritățile administrației publice locale și a Regulamentului privind modul de ținere a sistemului informațional geografic de stat la nivel local pentru autoritățile administrației publice locale (număr unic 940/ARFC/2023)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-11436 din 30.10.2023 de avizare a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului sistemului informațional geografic de stat la nivel local pentru autoritățile administrației publice locale și a Regulamentului privind modul de ținere a sistemului informațional geografic de stat la nivel local pentru autoritățile administrației publice locale (număr unic 940/ARFC/2023), [în continuare – proiectul de hotărâre].

CALM a analizat prevederile proiectului de hotărâre prin prisma legislației în vigoare și a blocajelor actuale în procesul de delimitare a proprietății publice, precum și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;
- Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale;
- Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;
- Hotărârea Guvernului nr. 562/2006 cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat;
 - Hotărârea Guvernului nr. 1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);
 - Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);
 - Hotărârea Guvernului nr.405/2014 privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign);
 - Hotărârea Guvernului nr. 737/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare a serviciilor de rețea și termenul de implementare a acestora;
 - Hotărârea Guvernului nr. 738/2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de creare și actualizare a metadatelor pentru seturile și serviciile de date spațiale;

- Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 pentru aprobare Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică;
- Hotărârea Guvernului nr. 254/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de partajare a seturilor de date spațiale și a serviciilor aferente între entitățile publice și terți;
- Hotărârea Guvernului nr. 683/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la normele de aplicare care stabilesc modalitățile tehnice de interoperabilitate și armonizare a seturilor și serviciilor de date spațiale, precum și termenul de implementare;
- Hotărârea Guvernului nr. 414/2018 cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat;
- Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);
- Hotărârea Guvernului nr. 376/2020 pentru aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify);
- Hotărârea Guvernului nr. 1446/2006 cu privire la punerea în aplicare a noilor registre de evidență a gospodăriilor populației;
- Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea Reglementărilor tehnice „Procese ciclului de viață al software-ului”.

3. Constatări principale:

Proiectul de hotărâre prevede instituirea unui sistem informațional geografic (SIG) de stat la nivel local pentru autoritățile administrației publice locale în scopul asigurării prin aplicația web (gislocal.md) de date spațiale a unor servicii de calitate pentru cetățeni și investitori pe dimensiunea managementului patrimoniului public local și a proiectelor investiționale, a planificării spațiale și a dezvoltării localităților într-o manieră modernă și eficientă din punct de vedere al costurilor, cu asigurării transparenței. SIG va permite, de asemenea, stocarea și publicarea datelor spațiale disponibile ale autorităților administrației publice locale, posibilitatea vizualizării și descărcării datelor spațiale și interoperabilitatea datelor spațiale cu alte sisteme informaționale geografice de stat prin servicii de rețea, fără dublarea datelor spațiale.

Salutăm preluarea practicii Uniunii Europene, în materie de SIG în sectorul public, de utilizare a platformelor de software gratuite cu sursă deschisă (*Open Source Software OSS*) pentru schimbul de date spațiale, experiențe și coduri bazate pe FOSS (*Free or Open Source Software*).

Constatăm, că autorul utilizează în textul proiectului de hotărâre neuniform și, în multe cazuri incorect, sintagma „autoritățile administrației publice locale”, utilizând sistematic sintagma incorectă „autoritățile **administrative** publice locale”. Considerăm că se justifică utilizarea unui acronim la prima utilizare a sintagmei: „autoritățile administrației publice locale (în continuare – autoritățile APL)”.

Considerăm că trebuie majorat (cel puțin triplat) numărul minim preconizat de APL pe anii 2024-2028 pentru implementarea sistemului informațional, având în vedere realizarea lucrărilor în cadrul Proiectului de Înregistrare și Evaluare Funciară care va crea în mai multe localități ale țării baza geoinformațională și cadastrală (planul cadastral digital).

4. Propuneri asupra proiectului de hotărâre.

4.1. Se recomandă la prima utilizare în text a sintagmei „Sistemul informațional geografic de stat la nivel local” utilizarea în loc de acronimul „SIGSNL” a cuvântului „sistemul” sau cuvintelor „sistemul informațional”.

4.2. În tot textul proiectului de hotărâre este necesară substituirea sintagmei incorecte „autoritățile **administrative** publice locale” cu sintagma „autoritățile administrației publice locale”, la forma gramaticală corespunzătoare. La prima utilizare în textul proiectului de hotărâre, se recomandă folosirea acronimului APL („autoritățile administrației publice locale (în continuare – autoritățile APL)”).

4.3. Urmează a fi înlăturate greșelile gramaticale din pct. 1 al proiectului de hotărâre, pct. 18, pct. 19, pct. 54 din anexa nr. 1, pct. 27, pct. 30, pct. 32 din anexa nr. 2.

4.4. În INTRODUCERE (anexa nr. 1):

4.4.1. În textul: *Autoritățile administrației publice locale sunt definite prin hotarele unităților administrativ-teritoriale și dispun de dreptul și responsabilitate de a gestiona corect procesele și activitățile care au loc în interiorul acestor hotare* **cuvintele „sunt definite prin” se propune substituirea cu cuvintele „își exercită competențele în”.**

4.4.2. În textul: *De aceea, sistemele de informații geografice (în continuare – SIG) se dovedesc a fi o componentă esențială a bunei guvernări la nivel central cât și în special la nivel local* **se propune excluderea cuvintelor „în special”.**

4.4.3. În textul: *Prin instituirea unui sistem informațional geografic de stat la nivel local pentru autoritățile administrației publice locale se va asigura o atragere a investițiilor prin planificarea spațială privind dezvoltare a localității, identificarea corectă a locației ce poate determina în mod semnificativ șansele de succes al proiectelor investiționale.*

4.4.4. În textul: *Unele autorități ale administrației publice locale oferă soluții SIG, ceea ce facilitează determinarea corectă a locației potrivite pentru investiție* **se propune substituirea cuvântului „oferă” cu cuvântul „utilizează”.**

4.5. La pct. 22 din anexa nr. 1 (Documentele de intrare în SIGSNL sunt datele spațiale în format **raster și vector**) **urmează a fi substituită conjuncția „și” cu textul „și/sau” (nu toate datele spațiale sunt în format raster și vector).**

4.6. La pct. 26 din anexa nr. 1 (*Totalitatea datelor spațiale ale SIGSNL de bază sunt: 1) patrimoniul public, care include: 2) cadastrul funcțional urban, care include: a) planul strategic al autorităților administrative publice locale (Planul Urbanistic General, Planuri urbanistice zonale și de detaliu); c) certificate (urbanism) / Autorizații (construcții, panouri publicitare, demolare) / Notificări eliberate (activitate comercială); d) rețele edilitare aflate în gestiunea autorităților administrative publice locale (apă și canalizare, iluminat stradal, sistemul de colectare a deșeurilor etc.); 3) datele despre mediu, care includ: a) spațiile verzi aflate în gestiunea autorităților administrative publice locale (parcuri, scuaruri, coridoare, suprafețe împădurite, etc)*) se propune:

i) substituirea cuvântului „patrimoniul” cu cuvintele „activele patrimoniului”;

ii) substituirea sintagmei „planul strategic al autorităților administrative publice locale” cu sintagma „documentația de urbanism a unităților administrativ-teritoriale” (terminologia legislației în domeniul urbanismului).

iii) substituirea cuvintelor „eliberate (activitate comercială)” cu cuvintele „privind inițierea activității de comerț recepționate” (notificările se recepționează sau se refuză recepționarea conform regulilor privind inițierea activității de comerț).

iv) substituirea cuvintelor „apă și canalizare” cu cuvintele „apă, canalizare” (existența rețelelor tehnice de apeduct nu înseamnă obligatoriu și existența celor de canalizare).

4.7. La pct. 32 din anexa nr. 1 (*Scenariile referitoare la datele spațiale sunt crearea conturului în care se planifică înregistrarea datelor spațiale de către Registrator după cum urmează: 4) scoaterea din evidență a datelor spațiale vector din SIGSNL poate fi efectuată de Registrator, numai în baza deciziei autorității administrative publice locale prin care se identifică*

date spațiale neveridice sau eronate) se propune substituirea cuvântului „deciziei” cu cuvântul „dispoziției”. Având în vedere caracterul tehnic al problemei (identificarea datelor spațiale neveridice sau eronate) și necesitatea soluționării acesteia operative, nu se justifică adoptarea unei decizii a consiliului local, ci a dispoziției primarului.

4.8. La pct. 33 din anexa nr. 1 (*Accesul la datele spațiale înregistrate în SIGSNL va fi asigurat prin servicii de rețea către autoritățile administrației publice centrale și locale, persoanelor fizice și juridice care au necesitatea de utilizare a datelor spațiale respective*) este necesară substituirea cuvintelor „rețea către,” cu cuvintele „rețea de către”.

4.9. La pct. 34 din anexa nr. 1 (*Bazele structurii sistemului de identificare a SIGSNL sunt stabilite conform următoarelor principii: 2) pentru identificarea datelor spațiale este nevoie de creat metadata pe Geoportalul INDS, cărora în mod automatizat li se atribuie un identificator unic, care este recunoscut în cadrul Geoportalului INDS*) se propune substituirea cuvintelor „este nevoie de creat” cu cuvintele „se descriu și se înserează”.

4.10. La pct. 39 din anexa nr. 1 (*Posesorul și deținătorul SIGSNL va integra, în funcție de posibilitatea tehnologică și de necesitate, alte sisteme informaționale instituite de către Guvern, care sunt puse la dispoziția autorităților publice*) se propune completarea cu cuvintele „centrale și locale”.

4.11. La pct. 43 din anexa nr. 1 (*SIGSNL va putea fi ușor extins pe verticală, prin extinderea resurselor utilizate, pentru a acomoda numărul necesar de utilizatori atât în regim normal de lucru, cât și în perioadele de solicitare ridicată*) se propune substituirea cuvintelor „solicitare ridicată” cu cuvântul „suprasolicitare” (structura gramaticală „solicitare ridicată” nu este una morfologic corectă).

4.12. La pct. 52 din anexa nr. 1 (*SIGSNL asigură realizarea următoarelor obiective de securitate: 1) autentificarea – garantează că zonele restricționate ale SIGSNL vor fi accesibile doar lucrătorilor din cadrul autorităților administrative publice locale care au rol de Registrator, cu o identitate verificată prin serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass)*) este necesară substituirea cuvintelor „lucrătorilor din cadrul” cu cuvântul „angajaților”.

4.13. La pct. 59 din anexa nr. 1 (*SIGSNL va asigura interoperabilitatea cu toate alte Geoportale tematice de date spațiale și va oferi suport în procesul luării deciziilor corecte la nivel central și local*) este necesară substituirea cuvintelor „toate alte” cu cuvântul „celelalte” (structura gramaticală „toate alte” nu este una morfologic corectă).

4.14. În anexa nr. 3 (foaia de parcurs) se propune triplarea numărului minim preconizat de APL în care urmează implementarea sistemului informațional.

CALM susține adoptarea proiectului de hotărâre, cu luarea în considerație a propunerilor și observațiilor menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI

Director Executiv al CALM

